

31/2018. számú munkaügyi elvi döntés

A közalkalmazott jubileumi jutalomra irányuló követelésének elévülése nem a jogviszonya megszűnésekor, hanem akkor kezdődik, amikor az igény esedékessé válik.

[1992. évi XXXIII. tv. -Kjt.- 2. § (3) bek., 91. § (1) bek., 2012. évi I. tv. - Mt.- 286. § (1) bek., 2013. évi V. tv. -Ptk.- 6:22. § (2) bek.]

[1] A felperes keresetében 25 év és 30 év közalkalmazotti jogviszony alapján járó, összesen öthavi illetménynek megfelelő 641.915 forint jubileumi jutalom megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[2] Kifejtette, hogy a 2016. november 30-án kelt alperesi határozat szerint 2015. július 21-én jogosulttá vált 40 év közalkalmazotti jogviszony alapján öthavi illetményre jubileumi jutalomként. Ebből következően a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. (Kjt.) 78. § (1) bekezdés alapján 25 év és 30 év közalkalmazotti jogviszony alapján is megilleti ez a juttatás kéthavi és háromhavi illetmény összegében. 2016. októberben beszélt a munkáltatói jogkör gyakorlójával erről, aki úgy tájékoztatta, hogy ezeknek az összegeknek a kifizetéséről alperes nem tud intézkedni.

[3] 2017. júniusban írásban is megkereste alperest a kifizetés érdekében, alperes nemleges válasza után nyújtotta be a munkaügyi bíróságra keresetét. Vitatta, hogy igénye elévült volna, állította, hogy a BH.1979.390 számú eseti állásfoglalás alátámasztja, hogy a jubileumi jutalom megfizetése iránti igény elévülése a jogviszony megszűnésének napján kezdődik.

[4] Alperes a kereset elutasítását kérte.

[5] Nem vitatta, hogy a jubileumi jutalom szempontjából a közalkalmazotti jogviszony kezdő időpontja felperes esetében 1975. július 21. volt, amely alapján 25 év, 30 év és 40 év után jubileumi jutalomra jogosult volt. 40 év közalkalmazotti jogviszony után járó jubileumi jutalom a felperes részére kifizetésre került, 25 év és 30 év közalkalmazotti jogviszony után járó jubileumi jutalomra vonatkozó igény azonban az igény esedékességét követő 3 év elteltével, de legkésőbb 2017. március 16-án elévült, felperesnek eddig az időpontig kellett volna pert indítania az Mt. 286. § (4) bekezdés és a Ptk. 6:25. § alapján.

[6] A felperes által említett eseti döntés jogszabályi alapja az 1967. évi Munka Törvénykönyve (Mt.), amely időközben hatályon kívül helyezésre került, a hatályos Mt. és a Kjt. rendelkezései szerint a perbeli igény elévülése az esedékességkor kezdődik, egyetlen jogszabályi rendelkezés sem értelmezhető másképp. A Kjt. 78. § (3) bekezdése szerint csak a jogviszony megszűnésének évében esedékessé váló jubileumi jutalom elévülése kezdődik a jogviszony megszűnésekor, az ezt megelőző időpontban esedékes juttatás elévülésére az általános szabályok vonatkoznak.

[7] Alperes nem vitatta, hogy a jogviszony megszűnésekor felperes havi bruttó távolléti díja 170.000 forint volt.

[8] Felperes keresete megalapozatlan.

[9] A bíróság felperes személyes nyilatkozata, a felek pert megelőző levelezése, alperes 2016. november 30-án kelt határozata, kinevezés-módosítás alapján az alábbiakat állapította meg.

[10] Felperes gyógypedagógiai asszisztensként közalkalmazotti jogviszonyban állt alperessel, munkavégzésének helye Sz.-en az A. J. Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény volt.

[11] Jubileumi jutalom szempontjából közalkalmazotti jogviszonyának kezdő időpontja 1975. július 21. Erre tekintettel 2000. július 21-én 25 év, 2005. július 21-én 30 év, 2015. július 21-én 40 év közalkalmazotti jogviszony után járó jubileumi jutalomra jogosulttá vált.

[12] Alperes jogelődje 2016. november 30-án kelt határozatában rendelkezett 40 év közalkalmazotti jogviszony alapján 5 havi illetménynek megfelelő összegű, bruttó 641.915 forint jubileumi jutalom kifizetéséről.

[13] 25 év és 30 év közalkalmazotti jogviszony után járó jubileumi jutalom felperesnek nem került kifizetésre, alperes, vagy jogelődje erről az igény esedékessé válásakor - 2000. július 21-én és 2005. július 21-én - nem intézkedett. Az igény érvényesítésére szóbeli, írásbeli felszólítással felperes nem élt, pert nem indított.

[14] Nyugdíjazására tekintettel felperes közalkalmazotti jogviszonya megszűnt, utolsó munkában töltött napja 2017. február 21. volt. Az intézményvezető-helyettesnek 2016. novemberben említette, hogy nem fizette ki alperes számára a 25 év és 30 év közalkalmazotti jogviszony alapján járó jubileumi jutalmat. 2017. június 1-jén és 2017. július 18-án jogi képviselője a fenti jutalom kifizetésére írásban felszólította alperest. Alperes felperes igényét 2017. június 22-én és július 27-én kelt válaszlevélben elutasította.

[15] Felperes 2017. augusztus 11-én indított munkaügyi pert alperes ellen az igény érvényesítése érdekében.

[16] Felperes 25 év és 30 év közalkalmazotti jogviszony alapján járó két és háromhavi illetménynek megfelelő összegű jubileumi jutalom megfizetése iránti igénye elévült.

[17] A Kjt. 78. § (1) bekezdése szerint a huszonöt, harminc, illetve negyvenévi közalkalmazotti jogviszonnyal rendelkező közalkalmazottnak jubileumi jutalom jár.

(2) A jubileumi jutalom:

- a) huszonöt év közalkalmazotti jogviszony esetén kéthavi,
- b) harminc év közalkalmazotti jogviszony esetén háromhavi,
- c) negyven év közalkalmazotti jogviszony esetén öthavi illetményének megfelelő összeg.

(3) Ha a közalkalmazott jogviszonya a 30. § (1) bekezdés d) pont alapján szűnik meg, részére a megszűnés évében esedékessé váló jubileumi jutalmat az utolsó munkában töltött napon ki kell fizetni.

[18] A jutalom általánosságban a munkáltató által meghatározott szabályrendszerben mérlegelés alapján megítélhető juttatás, amely önmagában a jogviszony fennállása alapján nem illeti meg a munkavállalót. A jubileumi jutalom ezzel szemben a munka díjazásának sajátos formája, olyan külön juttatás, amely a jogszabályban jogosító feltételek fennállása esetén a közalkalmazotti jogviszony alapján megilleti a közalkalmazottat, kifizetése a munkáltató kötelezettsége, arra a közalkalmazott alanyi jogosultságot szerez.

[19] A Kjt. 78. § (1) bekezdése a jubileumi jutalom kifizetésének feltételeként a közalkalmazotti jogviszony fennállásának meghatározott - 25 év, 30 év, 40 év - időtartamát jelöli meg. Ezen jogosító feltétel fennállása esetén a jubileumi jutalom a közalkalmazottat megilleti. A közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő számításának szabályait a Kjt. 87/A § rendelkezései tartalmazzák.

[20] A felek között nem volt vitás, hogy felperesnél 1975. július 21-től számítandó a közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő, mint a jubileumi jutalomra jogosító feltétel. Erre tekintettel 2000. július 21-én 25 év, 2005. július 21-én 30 év, 2015. július 21-én 40 év közalkalmazotti jogviszony alapján kettő, három, öthavi illetménynek megfelelő jubileumi jutalomra jogosulttá vált felperes. Az igény azon a napon válik esedékessé, amikor a jogszabály

szerinti feltétel bekövetkezik: a 25 év, 30 év, 40 év közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő letelik, az esedékesség időpontja pontosan, naptár szerint meghatározható a fenti dátumokban.

[21] A jubileumi jutalom kifizetését tekintve az általános szabályok szerinti munkabértől nem különbözik, a jogosító feltétel bekövetkezését követően a munkáltató köteles a közalkalmazott külön felszólítása nélkül azt megfizetni. Különbség az elévülést figyelembe véve sem állapítható meg a jubileumi jutalom és a havonta járó munkabér, illetmény között.

[22] A Kjt. 2. § (3) bekezdése szerint a közalkalmazotti jogviszonyra a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) szabályait a Kjt-ben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Kjt. kifejezetten felsorolja az Mt-nek azokat a rendelkezéseit, amelyek nem alkalmazandóak a közalkalmazotti jogviszonyban, tiltó rendelkezés hiányában az Mt. szabályai az irányadóak.

[23] A Kjt. 91. § (1) bekezdése alkalmazni rendeli a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról szóló 2012. évi LXXXVI. törvény (Mth.) 2-18. §-át is a közalkalmazotti jogviszony tekintetében.

[24] Az Mth. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy az Mt. rendelkezéseit a hatályba lépésekor fennálló jogviszonyokra is alkalmazni kell.

[25] A fentiek alapján tehát közalkalmazotti jogviszonyban is irányadó az Mt. 286. § (1) bekezdése, amely szerint a munkajogi igény három év alatt évül el.

[26] A (3) bekezdés szerint az igény elévülését hivatalból kell figyelembe venni. Az elévülésre egyebekben a polgárjogi szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy a munkavállaló igényének érvényesítésével kapcsolatos elévülési időt a felek nem rövidíthetik el [Mt. 286. § (4) bekezdés].

[27] Az időmúlásnak az igények érvényesítése szempontjából kétféle anyagi jogi hatása van: jogvesztés, vagy elévülés. Ha a határidő eredménytelen elteltéhez a jogszabály nem fűz jogvesztést (az alanyi jog megszűnését), akkor arra az elévülés szabályai alkalmazandóak.

[28] Az Mt. 286. § (1) bekezdése szerint a munkajogi igény három év alatt évül el.

[29] A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:22. § (2) bekezdése kimondja, hogy az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik.

[30] A követelés akkor válik esedékessé, amikor a jogosító feltételek bekövetkeznek, vagyis a közalkalmazott jogosulttá válik a jubileumi jutalomra, mert a 25 év, 30 év, vagy 40 év közalkalmazotti jogviszonya letelt. 25 év közalkalmazotti jogviszonyra tekintettel felperes jubileumi jutalomra 2000. július 21-én, a 30 év közalkalmazotti jogviszony alapján jubileumi jutalomra felperes 2005. július 21-én vált jogosulttá, vagyis igénye ekkortól esedékes. Ez egyben az elévülés kezdő időpontja is.

[31] Nem helytálló az a felperesi álláspont, hogy a jubileumi jutalomra irányuló igény elévülése a közalkalmazotti jogviszony megszűnésekor kezdődik. A Kjt. 78. § (3) bekezdése azt a speciális helyzetet szabályozza, amikor a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésére nyugdíjazás miatt kerül sor, s a jogviszony hamarabb megszűnik, mint ahogy a jubileumi jutalom kifizetésének feltétele bekövetkezne, a 25 év, 30 év, 40 év közalkalmazotti időt a közalkalmazott betölténé. A Kjt. a 78. § (1) bekezdésében rendelkezik főszabály szerint a jubileumi jutalom esedékességének feltételeiről, ezt az esedékességi időpontot előrehozza a Kjt. 78. § (3) bekezdése, de ez csak arra az összegre irányadó, amely a jogviszony megszűnésének évében válik esedékessé, vagyis ha a 25 év, 30 év, 40 év közalkalmazotti idő a nyugdíjazás évében kerül betöltésre. Felperes nyugdíjazására 2017-ben került sor, ebben az évben jubileumi jutalomra nem volt jogosult, hiszen a jubileumi jutalom 2000., 2005. és 2015-ben az adott év július 21-én már esedékes volt.

[32] Az alperes jogszabályi kötelezettsége a jubileumi jutalom felszólítás nélküli megfizetése, ha kötelezettségének nem tesz eleget, a közalkalmazott ezzel kapcsolatos igényét elévülési időn belül érvényesítheti. Felperes elévülési időn belül azonban igényét nem érvényesítette, olyan okot nem hozott fel, amely alapul szolgálhat az elévülés nyugvására. Nem is hivatkozott arra, hogy milyen menthető indokból nem fordult a munkáltatóhoz, vagy munkaügyi bírósághoz, csupán arra utalt, hogy a jubileumi jutalomtól függetlenül - pontosan meg sem határozható időpontban - tájékoztatást kapott a munkáltatótól arról, hogy alperes „odafigyel” arra, hogy általánosságban minden közalkalmazott, minden járandóságot megkapjon és vannak eltérő jogszabályi rendelkezések a pedagógusi és a gyógypedagógiai asszisztens munkaköröket illetően. Ez a körülmény az elévülés nyugvásának nem lehet alapja. A felperes csak 2016. október-novemberben szólította fel és csak szóban a munkáltatót a korábbi időszakra járó jubileumi jutalom megfizetésére, azonban az elévülési idő 2003. július 21-én és 2008. július 21-én már eltelt.

[33] Felperes személyes nyilatkozata szerint írásbeli felszólítással 2017. július 1. előtt nem élt, munkaügyi pert 2017. augusztus 11. előtt nem indított. A Ptk. 6:23. § szerint az elévült követelés bírósági eljárásban nem érvényesíthető. A fentiekre tekintettel a bíróság a keresetet elutasította. (Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, 5.M.218/2017.)